

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนครบวงจร

องค์การบริหารส่วนตำบลกกตุ๋ จังหวัดเลย

เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ในตำบลประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกข้าว ปลูกผักต่างๆ ประเภท พืชทอง มะละกอ มันเทศ และเผือก เป็นต้น ในแต่ละปีมีผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตออกมาจำนวนมาก แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ประสบปัญหาผลผลิตราคาตกต่ำ และขายผลผลิตได้น้อย เกษตรกรจึงตกอยู่ในภาวะขาดทุนเสมอ องค์การบริหารส่วนตำบลกกตุ๋ตระหนักถึงความเดือดร้อนของเกษตรกร จึงคิดหาแนวทางแก้ไข โดยการนำผลผลิตการเกษตรมาแปรรูป เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิต รวมทั้งเป็นการส่งเสริมอาชีพ และสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรในตำบลด้วย

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมือง

จังหวัด: เลย

ประชากร: 5,712 คน

พื้นที่: 150 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2545 อบต.กกตุ๋ ได้ริเริ่มให้มีการส่งเสริมอาชีพอย่างครบวงจร โดยดำเนินการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น ข้าวเกรียบรสพืชทอง เผือก มัน และข้าวหลาม เป็นต้น ตลอดจนจัดหาตลาดจำหน่ายเพื่อรองรับผลผลิต นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งโรงสีข้าวชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และเป็นการเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. รวมตัวกลุ่มอาชีพต่างๆ จากสมาชิกกลุ่มอาชีพจำนวน 4 กลุ่ม อันได้แก่ กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพารา กลุ่มผลิตข้าวหลาม กลุ่มแปรรูปข้าวเกรียบและ กลุ่มโรงสีข้าวชุมชน รวมมีสมาชิกโครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนครบวงจร ประมาณ 300 คน เพื่อพัฒนาการจัดการเศรษฐกิจชุมชนโดยมีกลุ่มสตรีเป็นผู้นำในการบริหารงานกลุ่ม
2. กลุ่มอาชีพทั้ง 4 กลุ่ม มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ วิธีการดำเนินงานกลุ่ม การคัดเลือกกรรมการ การตรวจสอบบัญชีต่างๆ
3. ฝึกอบรมทักษะอาชีพ การตลาดและสนับสนุนเงินทุน โดยการระดมเงินทุนด้วยการลงหุ้น และจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เป็นทุนดำเนินการ
4. สร้างสถานที่รวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย และที่ทำการของกลุ่มศูนย์ประสานงานของกลุ่ม เครือข่ายระดับตำบล
5. จัดตั้งโรงสีข้าวชุมชน
6. ประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	1. อบต.กุดสุนัขสนับสนุนงบประมาณ 200,000 บาท 2. สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเลย สนับสนุนงบประมาณ 15,000 บาท 3. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สนับสนุนงบประมาณ 25,000 บาท 4. สมาชิกกลุ่มสตรีทำข้าวเกรียบ/ ข้าวหลาม ลงทุนจำนวนทั้งสิ้น 50,000 บาท 5. ค่าก่อสร้างอาคารโรงสีข้าว มูลค่า 600,000 บาท โดยใช้เงินจากงบเศรษฐกิจชุมชน 6. ซื้อเครื่องสีข้าว มูลค่า 170,000 บาท
การระดมทุน	1. ระดมหุ้น หุ้นละ 10 บาท จำนวน 2,000 หุ้น เป็นเงิน 20,000 บาท
อุปกรณ์/ เครื่องมือ	2. เครื่องสีข้าว จำนวน 1 เครื่อง 3. โรงสีข้าว จำนวน 1 หลัง
บุคลากร	1. เจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน 3 คน/ ครั้ง ทำหน้าที่วิทยากรให้คำแนะนำด้านวิชาการ การบริหารงานกลุ่ม และการบริหารเงินทุน การจัดทำบัญชี การลงทุนและการออม 2. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ จำนวน 2 คน/ ครั้ง ทำหน้าที่วิทยากรให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิต และการพัฒนาผลผลิตอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
กุมภาพันธ์ 2545	จัดประชาคมหมู่บ้าน ประชาคมตำบล เพื่อระดมความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา	อบต./ ผู้นำชุมชน
พฤษภาคม 2545	กำหนดแนวทางปฏิบัติ และจัดทำโครงการตามข้อเสนอแนะและมติของประชาคม	อบต.
พฤศจิกายน 2545	อบต.จัดสรรงบประมาณสนับสนุน จำนวน 200,000 บาท	อบต.
ธันวาคม 2545	นำเสนอผลิตภัณฑ์ของกลุ่มและลักษณะโครงการสำหรับประสานงานขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ	คณะกรรมการบริหารกลุ่ม/ อบต.
ปลาย เดือน ธันวาคม 2545	ระดมหุ้น หุ้นละ 10 บาท จำนวน 2,000 หุ้น เป็นเงิน 20,000 บาท	คณะกรรมการบริหารกลุ่ม
มกราคม 2545	ดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตพัฒนาคุณภาพผลผลิตอย่างต่อเนื่อง โดยเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอช่วยเป็นวิทยากรจำนวน 2 คน	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเลย
มกราคม 2545	ประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย โดยวิธีการนำผลิตภัณฑ์ไปแสดงในงานต่างๆ และแลกเปลี่ยนสินค้ากับกลุ่มอื่นๆ	อบต./ กลุ่มพัฒนาเศรษฐกิจฯ
มกราคม 2545	จัดให้คำแนะนำด้านวิชาการ การบริหารงานกลุ่ม การ	กลุ่มสตรี/ อบต.

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	บริหารเงินทุน การจัดทำบัญชี การลงหุ้น การออมให้แก่ คณะกรรมการบริหารงาน โดยเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน อำเภอ โดยใช้สถานที่ศาลาประชาคมในการอบรม	
กุมภาพันธ์ 2546	จัดตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มผู้รับผิดชอบจากสมาชิก กลุ่ม จำนวน 40 คน โดยมีกลุ่มสตรีเป็นแกนนำ	ประธานกลุ่มโครงการ/ อบต.
กุมภาพันธ์ 2546	ก่อสร้างโรงสีข้าวและจัดซื้อเครื่องสีข้าว	คณะกรรมการบริหาร กลุ่ม/ อบต.
มีนาคม 2546	ร่วมกำหนดกฎ ระเบียบวิธีการดำเนินการของกลุ่ม และ เครือข่าย จัดทำระเบียบกลุ่มอาชีพที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน	กลุ่ม สตรี / อบต. / สำนักงานพัฒนาชุมชน
มิถุนายน 2546	วางแผนการดำเนินการ การผลิต และการจัดตลาด รองรับสินค้า	คณะกรรมการบริหาร กลุ่ม
สิงหาคม 2546	ดำเนินการผลิต/ แปรรูปผลิตภัณฑ์ เช่น ข้าวเกรียบรส พริกทอง มันเทศ เผือก มะละกอ และผลิตข้าวหลาม	สมาชิกกลุ่ม
ทุกสิ้นปี	ติดตามประเมินผล และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง	คณะกรรมการบริหาร กลุ่ม

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/ องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำด้านวิชาการ การบริหารงานกลุ่ม และการบริหารเงินทุน การจัดทำบัญชี การลงหุ้นและการออม

สำนักงานเกษตรอำเภอ เมืองเลย ทำหน้าที่ให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิต และการพัฒนาผลผลิตอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มเกษตรกรทำสวน ยางพารา ทำหน้าที่สนับสนุนงบประมาณ

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

- ประชาชนต่างอาชีพไม่มีกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งจะสนิทกันแต่ภายในกลุ่มอาชีพเท่านั้น
- ในตำบลมีกลุ่มอาชีพสำคัญมาก เช่น กลุ่มเกษตรกรทำสวนกาดู กลุ่มสตรีผลิตข้าวเกรียบกาดู กลุ่มผลิตข้าวหลาม กลุ่มชาวสวนยางพารา เป็นต้น แต่เป็นลักษณะต่างกลุ่มต่างทำ ไม่มีการประสานงานกัน
- ไม่ได้รับความช่วยเหลือด้านอาชีพจากหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นเท่าที่ควร ทำให้ต้องต่อสู้ดิ้นรนด้วยตนเอง

หลังการดำเนินการ

1. ประชาชนหลากหลายอาชีพมีการรวมกลุ่มกัน ประมาณ 300 คน เพื่อร่วมคิดกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคมอย่างกว้างขวาง
2. ทำให้กลุ่มอาชีพต่างๆ ได้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาเศรษฐกิจร่วมกัน เกื้อกูลกันในด้านทุนการผลิต การตลาด การบริหารจัดการร่วมกัน
3. เกิดการประสานงานเครือข่ายองค์กร มีศูนย์รวมและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ มีตลาดรองรับผลิตภัณฑ์แปรรูป และการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์แปรรูปเพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณ 15%

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ในเบื้องต้นเนื่องจากกลุ่มมีความหลากหลาย ทำให้มีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันบ้างเล็กน้อย	1. จัดประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อหาข้อสรุปร่วมกัน
2. ความร่วมมือของประชาชนในการรวมตัวกัน ระยะแรกมีค่อนข้างน้อย	2. อบต.จัดประชาคม ประชุมชี้แจงตอบข้อซักถามอย่างชัดเจนให้ประชาชนเข้าใจในวิธีการดำเนินงานและผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อประชาชนและชุมชน
3. มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ค่อนข้างน้อย เพราะเงินประมาณมีจำนวนจำกัด ทำให้มีการสั่งซื้อสินค้าน้อย และมีปัญหาในการหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม	3. ระดมทุนจากชุมชน สมาชิกกลุ่มและประสานเพื่อขอรับการสนับสนุนจากรัฐ/เอกชน โดยเฉพาะอบต. เป็นหลักในการทำหน้าที่ประสานงานไปยังแหล่งจำหน่ายสินค้า

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. มีผู้นำที่เข้มแข็ง เอาใจจริงเอาใจ ตั้งใจจริง เสียสละ อุทิศตนเพื่อส่วนรวม
2. การมีส่วนร่วมที่ดีของสมาชิกกลุ่ม ในการตัดสินใจและร่วมวางแผนดำเนินการทุกขั้นตอน
3. หน่วยงานราชการเช่น อบต. สำนักงานพัฒนาชุมชน ประสานงานสนับสนุนอย่างเต็มที่ ส่งผลให้กิจกรรมของกลุ่มประสบผลสำเร็จมากขึ้น

บทเรียนที่ได้รับ

1. การสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่ม ก่อให้เกิดผลดีมากกว่าต่างคนต่างทำ เมื่อทุกกลุ่มทุกฝ่ายร่วมคิดร่วมทำ ผลสำเร็จย่อมมีมากกว่าต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างทำ
2. การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ต้องประกอบด้วยการประชาสัมพันธ์ที่ดี เพื่อจะได้สามารถขยายการตลาดได้อย่างรวดเร็ว และประสบความสำเร็จ

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายลาน เสนาใน
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลกกตุ๋
ที่อยู่ : หมู่ 8 บ้านกกตุ๋ ตำบลกกตุ๋ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
โทรศัพท์ : (042) 817 - 160

ชื่อ-นามสกุล : นายปกรณ์ เกียรติกองอำไพ
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลกกตุ๋
ที่อยู่ : หมู่ 8 บ้านกกตุ๋ ตำบลกกตุ๋ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
โทรศัพท์ : (042) 817 - 160, (042) 801 - 211

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 8 บ้านกกตุ๋ ตำบลกกตุ๋ อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย 42000
ขนาดพื้นที่	150 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	4,192,306 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 21.83% งบกลาง 6.68% เงินเดือนค่าจ้างประจำ 2.52% ค่าจ้างชั่วคราว 25.98% ค่าตอบแทน 0.13% ค่าสาธารณูปโภค 4.96% ค่าอุดหนุน 0.64% ค่าครุภัณฑ์ 37.26% ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	5,196,092.63 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 60.80% ภาษีอากร 0.01% ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต 0.55% ทรัพย์สิน 1.07% เบ็ดเตล็ด
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	6 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 2 คน ลูกจ้างประจำ 1 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	5,439 คน
จำนวนครัวเรือน	1,362 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	12,015 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	สภาพพื้นที่ทั่วไปประกอบด้วยภูเขา เนินเขา มีทั้งที่ราบสูงเชิงเขาสลับกับที่ราบลุ่มระหว่างภูเขา มีสภาพผืนดินและมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกผัก ทำนาและสวนยางพารา ประชาชนในตำบลมีความผูกพันและความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันดี เป็นระบบเครือญาติ มีระบบการผลิตด้านการเกษตรที่เหมือนกัน และมีการพึ่งพาอาศัยด้านแรงงานซึ่งกันและกันมาตั้งแต่อดีต ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่มีการรวมกลุ่มการพัฒนาต่างๆ ในชุมชนเป็นอย่างดี